

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Полтавський державний медичний університет
(м. Полтава, Україна)

Вступ.

Збереження, охорона та зміцнення здоров'я громадян є одним із ключових пріоритетів держави в умовах воєнної агресії, який покликана реалізувати система охорони здоров'я. Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну спричинило критичне навантаження на національну систему охорони здоров'я, що пов'язано не лише зі значними руйнуваннями об'єктів закладів охорони здоров'я, але й підвищенням попиту громадян на різні види медичної допомоги та послуг, які не були пріоритетними до війни.

Мета дослідження.

Проаналізувати і визначити особливості формування толерантності майбутніх працівників галузі охорони здоров'я як складової професійної компетентності.

Основна частина.

Реальну цінність для охорони здоров'я українців має лише широко освічений лікар, здатний гнучко перебудувати напрям і зміст своєї діяльності у зв'язку з вимоги сьогодення, як основа розуміння світу інших людей. Перед системою вищої медичної освіти гостро постає питання не лише про зміст, структуру та технології підготовки фахівців нового рівня, але насамперед про формування особистісних якостей майбутніх фахівців, здатних відповідати виклику часу, спрямованих на вирішення завдань: виховання людської гідності; формування міжособистісних відносин на засадах терпимості, поваги, солідарності; трансляція знань про права людини у національному та міжнародному вимірі; виховання розуміння нерозривного зв'язку прав людини та підтримання миру [1].

Сьогоднішній здобувач вищої медичної освіти має бути готовим виконувати у суспільстві безліч соціальних ролей, які інтегруватиме у різні сфери суспільного життя, що потребує формування світоглядних, цивільних основ особистості, враховуючи також традиційно активну роль медиків у громадському житті [3]. В аспекті компетентнісного підходу принцип гуманізації у професійній освіті майбутніх лікарів спрямований на формування довіри як особистої цінності, її індивідуальне самовизначення у світі культурних цінностей; передумовами якого є співробітництво [4].

Саме тому важливо не тільки розвивати нові медичні технології, мати можливість використовувати необхідні діагностичні та лікарські засоби, а й застосовувати в освітній практиці гуманістичні методологічні основи з метою формування у майбутніх фахівців необхідних якостей особистості, і системи загальнозначущих цінностей (гуманістичних, що акцентують на ставленні до прав людини, повагу

до гідності особистості; соціокультурних, що визначають ставлення до науки, культури, освіти, етики, моралі; соціальних, що дозволяють орієнтуватися у політичній структурі сучасного суспільства, формувати правову та економічну культуру; екологічних, що виховують гуманне ставлення до природного середовища).

Відповідно до цього медична діяльність будуватиметься не тільки на знаннях анатомо-фізіологічних особливостей людського організму, а й передбачає певний захід психологічного впливу на людину, яка ґрунтується на толерантності, знанні закономірностей людського спілкування. Для того щоб лікар справив позитивний вплив на хворого та його близьких, він має бути толерантним, тонко відчувати їхній настрій, звички, вміти розуміти внутрішній світ людини, допомогти їй подолати страх перед хворобою, послабити її переживання.

Відповідно до Декларації принципів толерантності (ЮНЕСКО, 1995), толерантність визначається як цінність та соціальна норма громадянського суспільства, що виявляється у праві бути різними всіх індивідів громадянського суспільства; забезпечення сталої гармонії між різними концесіями, політичними, етнічними та іншими соціальними групами; повазі до різноманітності різних світових культур, цивілізацій та народів; готовності до розуміння та співпраці з людьми, що різняться за зовнішністю, мовою, переконаннями, звичаями та віруваннями [2].

Ми розглядаємо толерантність як гостру необхідність для сучасного суспільства загалом і кожної людини окремо, а саме терпіння, терпимості, розуміння, дружнього ставлення, адекватного сприйняття. Формування толерантності майбутніх працівників галузі охорони здоров'я як професійної компетентності передбачає: передачу знань про толерантність через навчання, формування умінь та навичок толерантної взаємодії з іншими, формування толерантності, як одну з найважливіших цінностей в особистій системі цінностей – мотивацію толерантної поведінки та орієнтування на толерантність. Звичайно, реалізація такого підходу дуже складна, тому що майбутній лікар має проявляти особливий такт, уміти тонко відчувати світ іншої людини.

У процесі професійної підготовки майбутніх лікарів важливим освітнім аспектом стає формування емоційно-вольової готовності студента до діалогу з іншою людиною, готовності до компромісу та подолання та запобігання конфлікту у ситуаціях зіткнення особистісних позицій у професійній діяльності, що спрямовано на необхідність усвідомлення та визнання абсолютного пріоритету безпеки людського життя як найважливішої цінності

Висновки.

Таким чином формування толерантності слід розглядати як невідкладний імператив. Цей процес слід визначати, як механізм котрий має сприяти формуванню у майбутніх лікарів навичок толерантного мислення, критичного осмислення та вироблення суджень, що ґрунтуються на моральних цінностях. Сучасний лікар має бути для оточуючих яскравим

прикладом у постійному прагненні до оновлення знань, оволодінні передовими технологіями, розвитку свого творчого, гуманітарного мислення. Його діяльність у сфері охорони здоров'я має відрізнятися високою духовністю, чистотою помислів, соціальною толерантністю та певною часткою історичного передбачення.

Література

1. Hresa NV. Spetsyfika tolerantnosti studentiv medychnoho koledzhu. Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysvyachenoyi pam"yati prof. SP Bocharovoyi Osobystist', suspil'stvo, zakon: psykholohichni problemy ta shlyakhy yikh rozv"yazannya; 2017 Ber 30; Kharkiv. Kharkiv: KHNUVS; 2017. s. 21-23. [in Ukrainian].
2. YUNESKO. Deklaratsiya printsipov tolerantnosti. Utverzhdena rezolyutsiyey 5.61 General'noy konferentsii YUNESKO ot 16 noyabrya 1995 goda. Vek tolerantnosti: Nauchno-publitsisticheskiy vestnik. 2001;1-2:131-137.
3. Lozyns'ka LF. Vykhovannya tolerantnosti u studentiv-medykiv v osviti'omu protsesi vyshchoho uchbovoho zakladu. Materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. Aktual'ni pytannya teorii ta praktyky psykholoho-pedahohichnoyi pidhotovky fakhivtsiv za sotsionomichnym profilem; 2010 Trav 22-23; Khmel'nyts'kyi. Khmel'nyts'kyi: MON Ukrayiny; Khmel'nyts'k. nats. un-t; Khmel'nyts'k. obl. hromad. orhanizatsiya «Tsentr seksual'noho ta reproduktyvnoho zdorov"ya»; 2011. s. 166-168. [in Ukrainian].
4. Shyhons'ka NV. Tolerantnist' yak skladova profesiynoyi vzayemodiyi medychnykh pratsivnykiv. Komp"yuterno-intehrovani tekhnolohiyi: osvita, nauka, vyrobnytstvo. 2013;11:162-167. [in Ukrainian].
5. Onipko VV, Bilash SM, Bilash VP, Bilanov OS. Deontolohichni aspekty naukovo-doslidnyts'koyi diyal'nosti zdobuvachiv vyshchoyi osvity v haluzi okhorony zdorov"ya. Ukrainian professional education. 2022;12:54-61. [in Ukrainian].